

מחודדים

ת"ר ושנתם שיהיו דברי תורה מחודדים בפ"ך (קידושין 5).

אחינו כל בית ישראל התתונים בצורה ובשביח העומדים בין בים ובין ביבשה המקום ירחם עליהם וישיעם ויוציאם מצרה לרוחה ומאפילה לאורה ומשעפוד לגאולה השתא בעגלה ובזמן קריב ונאמר אמן:

סיכומי דף היומי
 מערכת: 073-249-0403
 sikumhadaf12@gmail.com
 לע"נ
 הגה"ח ר' פינחס רוזנבוים זצ"ל
 נלב"ע נ"ו ניסן תשע"ז

גליון
347

בבא מציעא דף פ'. יום שב"ק פרשת אמור י"א אייר תשפ"ד

השוכר פרה או חמור לחרוש עמה. המוכר פרה או שפחה לעניין מקח טעות. אומן העושה מלאכה בביתו. הלווה מעות על המשכון.

דף פ' - ע"א

משנה. השוכר פרה לחרוש בהר וחרש בבקעה ונשבר היתד שמכבידים בקרקע, פטור, משום ששינה לטובה שבהר יותר קשה לחרוש שיש סלעים, אבל שכר לחרוש בבקעה וחרש בהר חייב, לדוש בקטנית ודש בתבואה והחליקה, פטור, משום ששינה לטובה שבקטנית יותר קל, לדוש בתבואה ודש בקטנית חייב מפני שהקטנית מחלקת.

השוכר חמור לחרוש בה, ולא שינה ממה שהתנה עם בעל החמור, ופועלים הנהיגו אותו ונשבר היתד, לרב פפא משלם האוחז המרדע משום שלא כיוון הפרה יפה, לרב שישא בריה דרב אידי משלם האוחז היתד שהעמיק יותר מדאי וכן הוא ההלכה, ואם ידוע להם שבאותו מקום יש אבנים היו להם להיזהר מאד ובדבר מועט שעיוות שובר גם המנהיג והוא ספק מי שיבר ומשלמים שניהם.

המוכר פרה או שפחה ופירט שיש לה כמה מומים והכיר בה הלוקח שאין בה מומים אלו חוץ ממום אחד שלא הכיר בזה, הרי זה מקח טעות שסובר כיון שאין בה שאר המומים גם מום זה אין בה, אבל אם פירט מום אחד ואמר שיש לה עוד מומים ולא פירט ונמצא בה אותו מום שפירט אין זה מקח טעות שהיה לו לבדוק, פירט הרבה מומים ואינו מקפיד אלא על אחד מהם אינו יכול לטעון סבור הייתי שאתה כולל בה הכל ואילו ידעתי שיש בה לא הייתי לוקחה.

משנה. השוכר חמור להביא עליה חיטים יביא עליה עד לתך חיטים [חצי כור שהוא ט"ו סאה] הוסיף שלשה קב [חצי סאה] ונתקלקל חייב.

השוכר חמור להביא עליה לתך חיטים והביא עליה שעורים, לאביי אם הוסיף על הלתך שלשה קב ונתקלקל חייב, אע"פ שלתך שעורים קל מלתך חיטים [פחות סאה], מכל מקום נפך לתך שעורים הוא כמו נפך לתך חיטים שנפך קשה כמשא, לרבא אינו חייב עד שיוסיף סאה שיהא שש עשרה סאה להשוות כובד שעורים לכובד חיטים, ואז חייב משום הוספת נפח מסאה הנוספת.

דף פ - ע"ב

שיעור אדם בינוני הנושא בכתף הוא שלשים קב, ואם בעל החבילה הוסיף א' משלושים במשא חייב להוסיף בשכרו, ואם רביץ תחת המשא ונתקלקל חייב, לאביי רק אם חבט לאלתר שהרי הנושא הוא בר דעת והיה לו לפרק המשא, לרב אשי חייב גם אם נחבט לאחר זמן שסבר בתחילה שחולשה הוא.

לתך הוא תוספות למשא ספינה קטנה, כור הוא תוספת משא לספינה גדולה שהוא אחד משלושים סתם ספינות המשא הוא שלושים כור. משנה. כל האומנים המקבלים עליהם לעשות המלאכה בבתיהם, הם כשומרי שכר וחייבים בגניבה ואבידה, ללישנא קמא

גם לסובר ששוכר הוא כשומר חנם ושאינו אומן שנהנה במה שמחזיק בכלי של בעל הבית ואינו צריך לרוץ אחריו על שכר, ואם אמר טול שלך והבא מעות הוא שומר חנם.

שמור לי ואשמור לך הוא שומר שכר, **שמור לי ואמר לו הנח לפני** הוא שומר חנם.

הלווה מעות על המשכון - לת"ק המלוה שומר שכר על המשכון [יבואר בדף פ"ב], **לרבי יהודה הלווה מעות שומר חנם, הלווה פירות שומר שכר, לאבא שאול** מותר למלוה להשכיר משכון של עני שיש בידו ויפסוק עליו שכר ופוחת מן החוב מפני שהוא כמשיב אבידה.

בבא מציעא דף פ"א. יום א' פרשת בהר י"א אייר תשפ"ד

אומן שגמר מלאכתו. שואל שאמר לי שלח לי בהמתך, וכן לעניין חזרה. הלוקח מבית האומן או מקח מחבירו. משכיר שאמר שלא יוליך בדרך פלוני. הוזק ברשות בעל החצר.

דף פ"א - ע"א

אומן שגמר מלאכתו ואמר לבעל הבית טול את שלך והבא מעות, הרי הוא שומר חנם שגילה דעתו שאינו רוצה לעכב בידו על שכרו, ואם אמר הבא מעות וטול את שלך, עדיין שומר שכר הוא שגילה דעת שתופס על שכרו.

שואל שאמר למשאל שלח לי בהמתך ושלחה ומתה כדרכה בדרך, חייב כיון שמסר לשליח על פיו נעשה שלוחו של השואל וכבר חייב באונסים, וכן אם מסרה השואל לשליח להשיבה לבעלים ולא אמר המשאל שילחה לי ביד פלוני והוא עדיין בתוך ימי שאלה, חייב השואל באונסים.

שואל שמחזיר שאלה לאחר ימי שאלה בשליחו, אע"פ שאינו חייב באונסים מכל מקום דינו כשומר שכר כיון שנהנה במשך ימי השאלה בחינם, רוצה להנות הבעלים ולהיות עליו שומר שכר עד שתגיע לידו.

הלוקח כלים מבית אומן לשגר סבלונות לארוסתו, ואמר לאומן אם מקבלים אותם ממני אני נותן לך דמיהם ואם לאו אני נותן לך לפי טובת הנאה שהיה לי מהם במה שיחזיקו לי טובה ששלחתי להם סבלונות, אם נאנסו בהליכה חייב שהרי הם לקוחים בידו עד שידע שאינה לקוחה, ואם נאנסו בחזרה פטור מאונסים וחייב כשומר שכר שנהנה במה שמתפאר בהם.

הלוקח מקח מחבירו ואומר שלוקחה למוכרה במקום פלוני ואם לא ימכרנו יחזירנו לו ונאנס בחזרה חייב באונסים ולא אומרים כיון שלא מכרה שם נתבטל המקח ואינו חייב, שהרי אם היה מוצא קונה בדרך חזרה היה מוכר לו.

שמור לי ואשמור לך היום שניהם פטורים, כיון שכל אחד מבעלי החפץ עושים מלאכה בשביל שומר שלו יש כאן פטור שמירה בבעלים, **שמור לי היום ואשמור לך למחר** נעשו שומרי שכר זה לזה, **השאלני ואשאלך** אין בזה פטור של שמירה בבעלים שאין המשאל נקרא בעלים בזמן שאלה.

פועל ששבר חבית. מנהג המדינה בפועלים. עובדות ברבי אלעזר ב"ר שמעון.

דף פ"ג - ע"א

לרבי חייא בר אבא סברת רבי מאיר במעביר חבית ושברה שנשבעים שומר חנם ושומר שטר, אע"פ שסובר רבי מאיר במסכת בבא קמא שנתקל פושע מכל מקום תיקנו חכמים שפטור, שאם לא כן אין לך מעביר חבית לחבירו, ונשבע שלא שבר בכוונה.

רבא פסק כאיסי בן יהודה ואין שומר נפטר בשבועה במקום שמצוי אנשים שיכולים להעיד כדבריו.

פועל שקיבל עליו להוליך חביות ממקום למקום ונשאם במוט והיה המשא כבד לבן אדם אחד, אך אין צריכים לזה שני בני אדם כיון שדרך בני אדם להתחזק ומספיק אחד דומה לאונס ותיקנו שמשלם מחצה, ואם הוא משא של שני אנשים משלם הכל.

פועלים ששברו חביות, רב ציווה למשכיר להחזיר משכונ שתפס מהם לפנים משורת הדין משום שנאמר 'למען תלך בדרך טובים', וכיון שהיו עניים ציווה גם ליתן להם שכר משום 'וארחות צדיקים תשמור'.

הדרן עלך פרק השוכר את האומנין

פרק שביעי - השוכר את הפועלים

משנה. השוכר פועלים ואמר להם להשכים להקדים למלאכה ולהעריב מקום שנהגו שלא להשכים ולהעריב אינו רשאי לכופם (אם לא התנה עמהם מקודם), אפילו אם הוסיף על השכר אינו יכול לומר שלכן הוספתי לכם להשכים ולהעריב, שהפועלים יכולים לומר שהתוספת הוא כדי שנעשה לך עבודה יפה.

מקום שנהגו לזון הפועלים יזון, לספק מתיקה יספק הכל כמנהג המדינה, בנו של רבי יוחנן בן מתיא שכר פועלים בשביל אביו ופסק להם מזונות, ואמר לו אביו שאפילו אם עושה להם כסעודת שלמה בשעתו לא יצאת ידי חובה שהם בני אברהם יצחק ויעקב, אלא עד שלא יתחילו במלאכה אמור להם על מנת שאין לכם עלי אלא פת קטנית, לרשב"ג בלי זה אינו חייב שהכל כמנהג המדינה.

דף פ"ג - ע"ב

פועל יוצא למלאכה בבוקר וחוזר בערב כפי מנהג פועלי העיר, ואם אין שם מנהג כגון שבאו מהרבה מקומות או ששכר כפועל דאורייתא, בערב צריך הפועל לוותר משלו ולעבוד עד שתחשך, ובבוקר צריך בעל הבית לוותר משלו ולא יצא הפועל אלא בנץ החמה, שנאמר 'תזרח השמש יאספון וכו' יצא אדם לפעלו ולעבודתו עדי ערב'.

'תשת חשך ויהי לילה בו תרמש כל חיתו יער' היינו שמניחים לרשעים שדומים לחיה ביער להלך ברשעים בעולם הזה שדומה ללילה ואין נפרעים מהם, 'תזרח השמש יאספון' כשתזרח השמש לעולם הבא יאספון רשעים לגיהנום, 'ואל מעונתם ירבצון' שכל צדיק יש לו מדור לפי כבודו, 'יצא אדם לפעלו' יצאו צדיקים לקבל שכרם, 'ולעבודתו עדי ערב' במי שהשלים עבודתו עדי ערב.

רבי אלעזר בן רבי שמעון אמר לממונה לתפוס גנבים שאי אפשר לתפוסם שהפסוק מושלם לחיות שמתחבאות ביום ושמא אתה תופס צדיקים, ולימדו שהשותה יין ד' שעות ביום בחנות וממננם עם כוס בידו ואינו תלמיד חכם או פועל שקם מוקדם ואינו פועל בלילה, סימן שהוא גונב בלילה.

המלכות מינהו לרבי אלעזר בן רבי שמעון לתפוס גנבים, שלח לו רבי יהושע בן קרחה עד מתי אתה מוסר עמו של אלוקינו להריגה ושלח לו רבי אלעזר ב"ר שמעון שהוא מכלה קוצים מן

משכיר שאמר לשוכר שלא יוליך החמור בדרך פלוני מפני שיש מים והלך באותו דרך ומת החמור והודה שהלך באותו דרך, אבל אמר שלא היה שם מים ומת מאליו, לרבא נאמן במיגו שהיה יכול לומר שלא הלך באותו דרך, לאביי הוא מיגו במקום עדים ואנן סהדי שיש שם מים.

המבקש מחבירו להכניס קדירות או פירות ושור לחצירו ונתן לו רשות והוזק בשור של בעל החצר לת"ק בעל החצר חייב, כיון שבקשת המפקיד היה שיהיו שמורים בחצר והוא מקום שמור וכשנתן לו רשות להכניס כוונתו היה שיהיו שמורים שם, לרבי אין בעל החצר חייב עד שיקבל עליו לשמור שבקשת המפקיד לא היה אלא שיתן לו רשות להכניס ונתנת רשות של בעל החצר לא היה אלא שיש לו רשות להכניס אבל השמירה מוטל על המפקיד.

**בבא מציעא דף פ"ב. יום ב' פרשת בהר
י"ב אייר תשפ"ד**

פרוטה דרב יוסף. לווה שנתן משכון ואיבדו המלווה. המעביר חבית ממקום למקום.

דף פ"ב - ע"א

המוצא אבידה והכניס לביתו, לרב יוסף דינו שומר שכר כיון שהוא עוסק במצוה פטור מליתן פרוטה לעני ונהנה מהשמירה, לרבה דינו כשומר חנם שלא שכיח שירוויח פרוטה על ידי שמירת האבידה.

לזה שנתן משכון והמלווה איבד המשכון

משכנו בשעת ההלוואה, לרבי אליעזר דינו כשומר חנם וישבע שלא פשע ויטול מעות, שלא נטל המשכון לגוביינא אלא להיות בטוח במעות, ולרב יוסף ששומר מחמת מצוה שומר שכר הוא רק במלוה שצריך להשתמש עם המשכון ומנכה מן החוב שכיון שמתכווין להנאתו אינו נחשב מצוה ודינו כשומר חנם], ואם הלווהו על השטר ונטל ממנו משכון דינו כשומר שכר שלקח המשכון לגוביינא שכבר בטוח במעות מחמת השטר, לרבי עקיבא וכן סובר תנא במשנה גם בלי שטר דינו כשומר שכר ואם אבד מנכים מהחוב כשיעור משכון כיון שלקח המשכון משום מצות הלוואה וכשמטפל במשכון הוא עוסק במצוה ופטור מנתינת פרוטה לעני ונהנה מהשמירה, ולרב יוסף לשיטת רבי עקיבא גם אם לקח המשכון כדי להשתמש בו], לשמואל אפילו אם אין המשכון שוה כנגד כל החוב אם נאבד המשכון נאבד כל החוב שקיבלו על דעת שאם אינו מחזיר אינו מקבל דמי חוב, ולרבה שחולק על רב יוסף ששומר מצוה אין דינו כשומר שכר סברת רבי עקיבא היא כשמואל ואם איבד המשכון נאבד כל החוב].

משכנו שלא בשעת הלוואה לכו"ע לקח המשכון לגוביינא ובעל חוב קנה משכון [שבשעה שמוחזר המשכון ללוה להשתמש בו כתוב 'ולך תהיה צדקה'], ואם נאבד המשכון איבד חוב שכנגד המשכון.

דף פ"ב - ע"ב

משנה. המעביר חבית ממקום למקום ושברה, לרבי מאיר בין שומר חנם בין שומר שכר ישבע שלא פשע בה, לרב אלעזר [האמורא] משום שתנא זה שאמר כך בשם רבי מאיר סובר בדעת רבי מאיר שנתקל אינו פושע וצריך להישבע שלא פשע פשיעה אחרת [ושלא כתנא במסכת בבא קמא שסובר בדעת רבי מאיר שנתקל פושע, ועיין דף פ"ג], לרבי יהודה שומר חנם ישבע משום שנתקל אינו פושע ושומר שכר משלם שנתקל דומה לגניבה ואבידה, לתנא רבי אלעזר אף ששמע מרביתו כרבי מאיר אך תמה איך נפטרים בשבועה, ששומר שכר יש לו לשלם שנתקל דומה לגניבה ואבידה, וגם שומר חנם שלא במקום מדרון פושע הוא, ובמקום מדרון במקום שבני אדם הולכים אינו נפטר בשבועה וכשיטת איסי בן יהודה שדרש הפסוקים 'אין רואה שבועת ה' תהיה בין שניהם' ואם יש רואה אינו נפטר בשבועה אלא בעדים.

הכרם, ושלח לו רבי יהושע שיבוא בעל הכרם ויכלה קוציו, כובס אחד קרא לרבי אלעזר ב"ר שמעון חומץ בן יין, ואמר רבי אלעזר ב"ר רבי שמעון ממה שהוא מחוצץ נשמע שהוא רשע ותפסוהו וזקפוהו, ונמצא אחר כך שהוא ובנו בעלו נערה המאורסה ביום הכיפורים, והניח ידיו על כריסו ואמר שישו בני מעי שישו, ומה הספיקות נמצאו רשעים קל וחומר הוודאי שמצא מנמנם בחנות שוודאי שהם רשעים וחייבים מיתה בלאו הכי, מובטח אני שאין רימה ותולעה שולטת בכם, והוציאו חלבו והעמידוהו בשמש בתמוז ואב ולא הסריח אפילו מין הבשר שבהם, ואמר על עצמו 'אף בשרי ישכון לבטח'.

בבא מציעא דף פ"ד. יום ה' פרשת בהר פסח שני תשפ"ד

עובדות בריש לקיש. יסורי רבי אלעזר ב"ר שמעון והסתלקותו.

דף פ"ד - ע"א

יופי של רבי יוחנן שאמר על עצמו שנשאר מיופי משפחות ירושלים, ורצו שהנשים יסתכלו עליו שכשם שיהיו לבניהם יופי כמותו כך יהיו תלמידי חכמים כמותו, ולא היה ירא מעין הרע שהיה מזרעו של יוסף. **יופי של רב כהנא** מעין היופי של רבי אבהו, **יופי של רבי אבהו** מעין היופי של יעקב אבינו, **יופי של יעקב אבינו** מעין היופי של אדם הראשון, ואע"פ שרבי יוחנן נשאר מיופי של ירושלים מכל מקום לא היה לו הדרת פנים שלא היה לו זקן.

ריש לקיש היה ראש ליסטים, רבי יוחנן ראה רב כוחו ואמר כמה כוחך יפה לסבול עול תורה, אם תחזור בתשובה אתן לך אחותי, קבל עליו עול תורה ותש כוחו, ריש לקיש ידע לפרש ברייתא בעניין מיני כלי ליסטים ואמר לו רבי יוחנן לפי שהיית לסטים אתה בקי בכלי ליסטים, נסתלק ריש לקיש, רבי יוחנן הצטער מאוד, רצו רבנן ליישב דעתו ועל כל דבר שאמר הביא רבי אליעזר בן פדת ברייתא כדבריו ואמר רבי יוחנן שריש לקיש היה מקשה על כל דבר שאמר כ"ד קושיות ותירצתי לו כ"ד תירוצים ומתוך כך התברר שמעתתא ואתה מביא ראייה לדברי, והיה בוכה עד שנעקרה ממנו דעתו והתפללו רבנן עליו ונסתלק.

דף פ"ד - ע"ב

רבי אלעזר ב"ר שמעון קיבל עליו יסורי שחין וביקש רחמים ומחילה שמא כשתפס גנבים תפס גם צדיק, בלילה היה אומר לייסורים אחי ורעי בואו ובבוקר אמר שילכו משום ביטול תורה, כל לילה היו נותנים תחת משכבו ששים לבדים ובבוקר היו לוקחים מתחתיו ששים עריבות מלא דם, אשתו עשתה בשבילו שישים מיני מאכל מתאנים לרפאותו, ולא הניחו שילך לבית המדרש, וכששמעה שהוא מביא יסורים על עצמו הלכה לבית אביה, עמד נחשול של ים על ששים יורדי הים והתפללו להינצל בזכותו של רבי אלעזר וניצלו וכשעלו מן הים שלחו לו ששים עבדים והביאו ששים ארנקים ועשו לו מאכלים הנ"ל והבריא קרא רבי אלעזר הפסוק 'היתה כאניות סוחר ממרחק תביא לחמה' שמדובר על תורה, יצא לבית המדרש וטיהר ששים מיני דמים ואמר אם הם טהורים כדברי יהיו כולם זכרים והיו כולם זכרים וקראו להם אלעזר.

רבי אלעזר ב"ר שמעון חשש שלא יתעסקו בו בכבוד לאחר הסתלקות וציווה שניחוהו בעליה והיה שם בין י"ח לכ"ב שנה, כשנעקר ממנו שער יצא ממנו דם, פעם יצא תולעת מאזנו התגלה בחלום לאשתו שפעם ולזל אחד בתלמיד חכם ולא מחה כראוי, כשבאו שנים לדין עמדו בפתח ויצא קול מעליה איש פלוני אתה חייב איש פלוני אתה זכאי.

כל השנים שהיה רבי אלעזר ב"ר שמעון בעלייה לא נכנס חיה לעיר ולכן לא הניחו בני העיר לרבנן שיתעסקו בו, בערב יום כיפור כשהיו טרודים הוציאוהו רבנן והביאוהו למערת אביו, אמרו לנחש שסיבב המערה הרחיבי זנבך מעל פיך ליתן מקום להיכנס ופתח.

רבי שלח לאשת רבי אלעזר ב"ר שמעון שתינשא לו שלחה לו כלי שנשתמש בו קודש ישתמש בו חול שלח לה נכון

שבתורה היה גדול ממני [כשאמר רבי לפני רבן שמעון בן גמליאל ורבי יהושע בן קרחה יש לי להקשות אמר רבי אלעזר ב"ר שמעון כך וכך יש לך להקשות אבל אין בה ממש שזו היא תשובתך] אבל במעשים טובים מי גדול ממני, שלחה לו אם היה גדול ממך בתורה איני יודע אבל במעשים הוא גדול ממך שקיבל עליו יסורים.

רבי אמר שלשה ענוותנין הן, אביו רבן שמעון בן גמליאל שאמר לו שלא יחלש דעתו מכח תורת רבי אלעזר ב"ר שמעון שהוא ארי בן ארי ואתה ארי בן שועל, **בני בתירה** שעזבו נשיאותם ומינו הלל תחתיהם שראו שהוא גדול בתורה, ו**שאוול** שאמר שדוד יהיה מלך והיה משנה למלך.

בבא מציעא דף פ"ה - יום ה' פרשת בהר ט"ו אייר תשפ"ד

כל המלמד את בן חבירו תורה. כל שהוא ובנו תלמיד חכם. וסיפורי אגדה.

דף פ"ה - ע"א

רבי ראה שהועילו יסורים של רבי אלעזר שלא שלטה בו רימה קיבל עליו יסורים של אבן במקום קטנים וחולי שבתוך הפה כל אחד מהם לשש או שבע שנים, בבית הכסא התגבר קולו יותר מקול הסוסים בעת שנתנו להם מספוא שקולם היה נשמע בג' מיל והיה קולו של רבי נשמע יותר מזה עד יורדי הים.

יסורים של רבי אלעזר ב"ר שמעון חשובים מיסורים של רבי שבאו והלכו על ידי אהבה, יסורים של רבי באו משום שעגל החביא ראשו תחת כנפי כסותו ובכה משום שרצו לשוחטו ואמר לכך נוצרת, כיון שלא ריחם שלחו עליו משמים יסורים, והלכו משום שריחם על בני חולדה.

כל השנים שהיה לרבי אלעזר יסורים לא מת אדם קודם זמנו, **כל השנים שהיה לרבי יסורים** לא היה העולם צריך למטר שקשה יום גשם כיום דין, ואם לא היה העולם צריך לו היו חכמים מבקשים רחמים שיתבטל, ואף על פי שלא היה גשם כשעקרו צנון היה הגומא מלאה מים.

רבי החזיר בנו של רבי אלעזר ב"ר שמעון לתורה והסמיך שיקראו אותו רבי כדי שישים לב לתורה ומסרו לר' שמעון בן איסי בן לקוניא ללמוד תורה, כשגדל וישב במתיבתא של רבי ושמע רבי קולו אמר שדומה לקולו של רבי אלעזר ב"ר שמעון אמרו לו שהוא בנו קרא הפסוק 'פרי צדיק עץ חיים ולוקח נפשות חכם', פרי צדיק זה ר' יוסי ב"ר אלעזר ב"ר שמעון, ולוקח נפשות זה ר' שמעון בן איסי בן לקוניא, כשהסתלק היה נחש אצל מערת אביו ולא נתן להכניס יצאתה בת קול ואמרה לא מפני שזה גדול מזה אלא שזה היה בצער מערה וזה לא היה בצער מערה.

רבי אמר לבן בתו של רבי טרפון שאם יעשה תשובה יתן לו בתו י"א שנשאה וגירשה וי"א שלא נשאה כדי שלא יאמרו בשביל זו חזר זה.

כל המלמד בן חבירו תורה זוכה ויושב בישיבה של מעלה, והמלמד בן עם הארץ תורה אפילו הקב"ה גוזר גזירה מבטלה בשבילו שנאמר 'ואם תוציא יקר מזולל כפי תהיה'.

כל שהוא תלמיד חכם ובנו תלמיד חכם ובן בנו תלמיד חכם שוב אין תורה פוסקת מזרעו לעולם, שנאמר 'ואני זאת בריתי וכו' לא ימושו מפיד ומפי זרעך ומפי זרעך אמר ה' מעתה ועד עולם' ואומר הקב"ה אני ערב לך בדבר זה, ומכאן ואילך תורה מחזרת על אכסניה שלה.

רב יוסף התענה ארבעים תעניות שלא תפסק תורה מזרעו קראו לפניו בחלומו 'לא ימושו מפיד', לאחר עוד ארבעים תעניות קראו לפניו בחלומו 'לא ימושו מפיד זרעך', לאחר עוד מאה תעניות קראו לפניו בחלומו 'לא ימושו מפיד זרעך ומפי זרעך זרעך ומפי זרע זרעך, אמר מכאן ואילך תורה מחזרת על אכסניה שלה.

רבי זירא התענה כשעלה לארץ ישראל מאה תעניות שישכח תלמוד בבלי, ועוד מאה תעניות שלא יסתלק רבי אלעזר בימיו שלא יפול עניני הציבור עליו, ועוד מאה תעניות שלא ישלח בו אש הגיהנם, כל שלושים יום ישב בתנור לבדוק אם שולט בו אש ולא שלט, פעם אחד נתנו בו רבנן עיניו ונשרף שוקו.

דף פ"ה - ע"ב

'מי האיש החכם וכו' על מה אבדה הארץ וכו' ויאמר ה' על עזבם את תורתך אשר נתתי לפניך' שנשאל לחכמים ולנביאים על מה אבדה ארץ ולא פירשוהו עד שפירש הקב"ה בעצמו שלא בירכו בתורה ברכה לפני שהיא על דברי תורה, וכיון שלא בירכו גילו בדעתם שאינה מתנה חשובה להם.

'בלב נבון תנוח חכמה' זהו תלמיד חכם בן תלמיד חכם, **'זבוקר כסילים תודע'** זה תלמיד חכם בן עם הארץ.

כל המקטין עצמו לדברי תורה בעולם הזה נעשה גדול לעולם הבא, וכל המשים עצמו כעבד לדברי תורה בעולם הזה נעשה חופשי לעולם הבא.

רבי חנינא אמר לרבי חייא אם ח"ו תשתכח תורה מישראל אחזרנו בבלפולי, אמר לו רבי חייא אני עושה שלא תשתכח תורה מישראל שאני זורע זרעוני פשתן ועושה מצמחי רשתות לציד בו צביים להאכיל בשרם ליתומים ולעשות מעורם קלף שכתוב עליהם חמשה חומשי תורה, ומלמד לחמשה ילדים במקום שאין מלמדי תינוקות כל אחד חומש אחד, לששה ילדים כל אחד סדר אחד מששה סדרי משנה ואחר כך כל אחד מלמדו לחבירו, ועל זה אמר רבי כמה גדולים מעשה חייא, ושאלו רבי ישמעאל ב"ר יוסי אפילו מרבי ואמר כן אבל לא מרבי יוסי אביו.

רבי יוסי נראה בחלום לר' זירא שהוא יושב בישיבה של מעלה אצל ר' יוחנן, ור' יוחנן אצל ר' ינאי, ור' ינאי אצל ר' חנינא ור' חנינא אצל ר' חייא, אבל ר' יוחנן אינו אצל ר' חייא שהוא מקום גחלי אש ולפידים.

רב חביבא בן סורמקי ראה אחד מרבנן שאליהו היה שכיח אצלו, שבבוקר היו עיניו יפות ולערב היו דומות כאילו נשרף משום שביקש מאליהו להראותו רבנן כשעולים למתיבתא דרקייע ואמר לו שיכול להסתכל בכולם ולא במקומו של ר' חייא והסתכל ושני ניצוצות אש סימאו עיניו, למחר השתטח במערת רבי חייא ואמר ששונה תמיד ברייתות שלו ונתרפא.

אליהו היה שכיח במתיבתא של רבי פעם אחר ואמר משום שהעיר את אברהם ונטל ידיו והתפלל והשכיבו וכן ליצחק וכן ליעקב ואם היה קמים ביחד היו מרבים בתפלה והיו מביאים משיח לפני זמנו, ורבי חייא ובניו הם דוגמא לזה בעולם הזה, וגזר רבי תענית והביא רבי חייא ובניו ואמרו משיב הרוח ונשב הרוח, אמרו מוריד הגשם ובא מטר, באו לומר מחיה המתים הזדעזע העולם, הכהו ברקייע לאליהו שישים ניצוצות אור ובא בדמות דוב אש ביניהם והתבלבל תפילתם.

לרבי היה חלישות בעיניו ושמואל ירחינאה ריפאו על ידי ששם סם תחת מראשותיו ובקע כח חוזק הסם דרך הגולגולת עד עיניו, רצה רבי לסומכו ולא הצליח ואמר לו שמואל ירחינאה שראה בספרו של אדם הראשון שמואל ירחינאה יקרא חכם ולא רבי ורפואת רבי יבוא על ידו, עוד כתב שם **רבי ורבי נתן** סוף התנאים והם כללו האמור בדורות שלפניהם וסדרו את המסכתות, **רב אשי ורבינא** סוף האמוראים וסידרו הגמרא, וסימן לזה 'עד אבוא אל מקדשי אל אבינא לאחריתם'.

בבא מציעא דף פ"ו. יום ו' פרשת בהר ט"ז אייר תשפ"ד

הסתלקות רבה בר נחמני. 'הכל' כמנהג המדינה. סעודת שלמה בשעתו. הכנסת אורחים של אברהם אבינו.

דף פ"ו - ע"א

הלשינו על רבה בר נחמני שמעכב גביית מס משנים עשר אלף אנשים על ידי שנקבצים אליו בניסן ותשרי לשמוע הדרשות של החגים ושלוחי המלך אינם מוצאים אותם בביתם / רבה ברח והיה באותו פונדק שליח המלך שהיה מחפשו והשליח שתה זוגות ונהפך פניו לאחוריו ואמר רבה שיתנו לו עוד כוס ונתרפא, אמר השליח שלא יגלה מקומו של רבה אפילו אם יהרגוהו אבל אם יענוהו ביסורים יגלה / בסוף מצאו לרבה וסגרוהו, ביקש רחמים ונפל החומה וברח וישב על גזע דקל קצוץ סמוך לאגם

ולמד, היה מחלוקות במתיבתא דרקייע בספק בהרת קדמה לשער לבן, הקב"ה אמר טהור וכולה מתיבתא דרקייע אמרו טמא אמרו שרבה יוכיח, המלאך המוות לא היה יכול להתקרב אליו משום שלא הפסיק מללמוד, נשב רוח והשמיע קול יוצא מן הקנים וסבר שמחפשים אותו וביקש שימות ולא יהא נמסר ליד המלכות / כשנסתלק אמר טהור יצאתה בת קול ואמרה אשריך רבה בר נחמני שגופך טהור ויצאתה נשמתך בטהור / נפל פתק מרקייע בפומבדיתא רבה בר נחמני נתבקש בישיבה של מעלה, לא ידעו מקומו ראהו עופות שעושים צל בכנפיהם הלכו שם ומצאוהו והספידוהו שלשה ימים ושלשה לילות נפל פתק מרקייע כל הפורש יהא בנידוי הספידוהו שבעה ימים נפל פתק ואמר לכו לביתכם לשלום / אותו היום היה רוח סערה והרים סוחר ערבי כשהיה רוכב על גמל מצד אחד של נהר לצד השני ואמר רבש"ע כל העולם שלך הוא ורבה שלך הוא אתה אוהבו של רבה ורבה אוהב שלך.

רבי שמעון בן חלפתא היה בעל בשר היה יום חם וביקש מבתו להניף לפניו לעשות לו רוח ויתן לה אגודות של נרד, לבינתים יצא רוח על הארץ ואמר כמה אגודות של נרד אנו חייבים לבעליו של רוח זה.

דף פ"ו - ע"ב

מה שתנן במשנה השוכר את הפועלים הכל כמנהג המדינה, לרבות במקום שנהגו שבעל הבית נותן לפועליו בבוקר לחם ושתייה שאינו יכול לומר להם שיקדימו לבוא בבוקר בגלל זה שלא יתבטלו ממלאכתם אלא יאכלו בזמן התחלת המלאכה.

במקום שהמנהג שבעל הבית נותן מזונות לפועליו ופסק להם מזונות, נתכווין להוסיף על המנהג.

נאמר בסעודת שלמה 'ויהי לחם שלמה ליום אחד שלשים כור סולת וששים כור קמח עשרה בקר בריאים ועשרים בקר רעי ומאה צאן לבד מאיל וצבי ויחמור וברבורים אבוסים', הקמח והסולת לעמילן של טבחים, הבקר והצאן אינו אלא למין מאכל ושמו ציקי קדירה, אלף נשים היו לשלמה כל אחת ואחת עשתה לו כך וסבורה שמה יבוא אצלי ויסעוד היום, ברבורים אבוסים **לרב** שאובסים אותם בעל כרחם, **לשמואל** שאבוסים מאליהם, **לרבי יוחנן** אבוסים נאמר גם על בקר שהיו אבוסים ולא עשו מלאכה, ותרנגולת שלא גידל אפרוחים.

'זאל הבקר רץ אברהם ויקח בן בקר רך וטוב', ממה שלא נאמר רך טוב דורשים שהיינו שלשה כדי להאכילם שלש לשונות בחרדל. **לעולם אל ישנה אדם מן המנהג** שהרי משה עלה למרום ולא אכל לחם, ומלאכי השרת ירדו למטה והיה נראה כמו שאכלו ושתו.

כל מה שעשה אברהם למלאכי השרת בעצמו עשה הקב"ה לבניו, 'אל הבקר רץ אברהם' - ורוח נסע מאת ה', 'ויקח חמאה וחלב' - הנני ממטיר לכם לחם מן השמים, 'והוא עומד עליהם תחת העץ' - הנני עומד לפניך שם על הצור, וי"א שבשכר זאת זכו לעמוד הענן, 'ואברהם הולך עמם לשלחם' - וה' הולך לפניו יומם, 'ויקח נא מעט מים' שנעשה על ידי שליח עשה הקב"ה לבניו על ידי שליח - והכית בצור.

'ויקח נא מעט מים ורחצו רגליכם', שנדמו לו כערביים המשתחוים לאבק רגליהם, ואמרו לו וכי בערביים חשדתנו, הלא ממך (ישמעאל) יצא הרגיל לעשות כן.

'זירא אליו ה' באלוני ממרא והוא יושב פתח האהל כחום היום', אותו היום היה שלישי למילה ובא הקב"ה לשאול באברהם, הוציא הקב"ה חמה מנרתיקה כדי שלא יטריח באורחים, שלח אליעזר ואמר שלא מצא אורחים לא האמינו ויצא הוא.

'אל נא תעבור מעל עבדך' שכיון שראה הקב"ה שהוא טרוד ויש לו צער מילה אמר שאין דרך ארץ לעמוד פה עכשיו ורצה ללכת וביקש אברהם אבינו אל נא תעבור, וכן היה עם המלאכים שנאמר **'וישא עיניו וירא והנה שלשה אנשים נצבים עליו וירא וירץ לקראתם'**, בתחילה עמדו, כיון שראו שיש לו צער הלכו ורץ לקראתם.

'שלשה אנשים מיכאל - לבשר שרה, רפאל - לרפא אברהם, גבריאל - להפוך סדום, ומיכאל הלך עם גבריאל להציל לוט.

לאברהם אמרו המלאכים 'כן תעשה כאשר דברת' ובלוט נאמר 'ויפצר במאד' שמסרבים לקטן ולא לגדול.